

การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้าง ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 Development of Instructional Activities Using Graphic Organizers to Enhance Reading Comprehension in English for Mathayom Suksa 1

ผู้วิจัย นางปวีณสุดา ราชกรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญไช้

Researcher : Mrs. Paweenasuda Rajchakrom; Thesis Advisor : (1) Asst. Prof. Dr. Prayoon Boonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 28 คนที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 21101 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก จำนวน 8 แผน แบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test ชนิด Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 86.65/86.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75
2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop the instructional activities using Graphic Organizers to enhance reading comprehension in English for Mathayom Suksa 1 based on the standard efficiency of 75/75, 2) to compare the students' English reading comprehension proficiency gained before and after learning through the instructional activities developed by using Graphic Organizers, 3) to compare the students' attitudes toward English reading possessed before and after learning through the developed instructional activities based on Graphic Organizers. The subjects of this study were 28 Mathayom Suksa 1/6 students enrolling in the first semester of the academic year 2011 at Kusumanwittayakom School. They were selected by using Cluster Random Sampling. The instruments used for this research were the 8 lesson plans based on Graphic Organizers, The test of reading comprehension and the attitude test toward English reading. The design of this study was One Group Pretest-Posttest Design. The data were statistically analyzed by mean scores, standard deviation and percentage. The hypotheses were tested by the t-test (Dependent Samples).

The findings of this study were as follows:

1. The effectiveness of the instructional activities using Graphic Organizers to enhance reading comprehension in English for Mathayom Suksa 1 was at 86.65/86.70 which was higher than the set criterion of 75/75.
2. The students' posttests of English reading comprehension proficiency by learning through the instructional activities based on Graphic Organizers to enhance reading comprehension in English was significantly higher than those of the pretests at .01 level.
3. After the students had learnt through the instructional activities using Graphic Organizers to enhance reading comprehension in English, their attitude towards the constructed instructional activities was statistically higher than that of before at .01 level of significance.

ภูมิหลัง

ปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีประชากรทั่วโลกนิยมใช้ในการติดต่อ สื่อสารกันมากที่สุด เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เพิ่มความรวดเร็วในการติดต่อ สื่อสารคมนาคมถึงกัน ระหว่างประเทศต่างๆ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคม และวงการศึกษาอย่างกว้างขวาง การใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ส่งข่าวสารข้อมูล และถ่ายทอดความรู้ต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่นั้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต้องการศึกษาขั้นสูง ทั้งใน และนอกประเทศ และมีประโยชน์อย่างมากต่อ

ผู้เรียนเพื่อความเข้าใจ ความคิด ทักษะคิด วิเคราะห์ของชนชาติอื่นรวมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ และความเคลื่อนไหวของโลกได้เป็นอย่างดี (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 1) อีกทั้งการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ามีลักษณะเป็นสากลทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ที่เจริญรุ่งเรืองแล้ว โดยทุกประเทศทั่วโลกมีการบรรจุการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้อยู่ในระบบของการศึกษา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543, หน้า 127)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 22 ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้ก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่โดยมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันได้แก่ ความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ การเขียน และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองขณะเดียวกันกระบวนการเรียนรู้ที่จัดจำเป็นต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกา, 2542, หน้า 3-8)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสามารถในการอ่าน ถือเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จเพราะการอ่านคือการใช้ศักยภาพทางสมองเพื่อการรับรู้ แปลความหมาย และเข้าใจปรากฏการณ์ของข้อมูลข่าวสาร เรื่องราว ประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการตลอดจนสาระอื่นๆ ซึ่งมีผู้แสดงออกเป็นลายลักษณ์อักษรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อสื่อสาร การอ่านจึงไม่ใช่การรับข้อมูลข่าวสารเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ผู้อ่านต้องพยายามเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารผ่านตัวอักษรและเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน (Widdowson, 1979, p.174) การอ่านถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แต่นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะมีโอกาสใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะได้ครบถ้วนนั้นมีน้อยมาก และเนื่องจากในชีวิตประจำวันผู้เรียนจะพบเห็น และเรียนรู้จากเอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ อีกทั้งสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองนั้น ต้องอาศัยทักษะการอ่านมากกว่าทักษะอื่นๆ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดของผู้เรียน (Ward, 1989, p.2) และความเข้าใจ ในการอ่านซึ่งเป็น

จุดหมายหลักของการอ่านทุกชนิดที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจ ข้อความการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการอ่านเป็นวิธีที่สะดวกที่สุด เอกสารสำหรับการอ่านหาได้ง่าย ผู้อ่านจะอ่าน เวลาใดก็ได้ กล่าวได้ว่า การอ่านเป็นรากฐานของการเรียนรู้การพัฒนาทักษะในการอ่านจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (Hafner, 1972, p.11)

การอ่านเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนี้ จำแนกออกเป็น 4 ประการ คือ การอ่าน และความเข้าใจตามตัวหนังสือการอ่านเพื่อตีความ การอ่านเพื่อการวิเคราะห์ และการอ่านเพื่อสร้างสรรค์ ความเข้าใจในการอ่านจะพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากระดับที่เป็นทักษะพื้นฐานจากขั้นความเข้าใจตามตัวหนังสือไปจนถึงขั้นที่สูงขึ้น คือในระดับความซาบซึ้งเป็นการพัฒนาที่ต้องฝึกหลายๆ ครั้ง และควรฝึกทักษะพื้นฐานเหล่านี้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา สภาพปัญหาในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน ประการหนึ่ง คือ อ่านได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถสรุปใจความได้ ไม่สามารถอ่าน โดยวิเคราะห์ เชื่อมทุกอย่างที่อ่าน การอ่านถ้าไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้แล้ว ก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใดเลย การอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับมัธยมศึกษายังประสบความล้มเหลวอยู่เนื่องจากมีปัญหา และอุปสรรคหลายๆ ด้าน อย่างเช่น ครูไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ใช้วิธีการสอนแบบเดิมยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูขาดความรู้ความสามารถในด้านกระบวนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (สุจิตรา เวทยานงค์, 2545, หน้า 3) การสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2547, หน้า 1) เพราะว่าครูผู้สอนยังใช้เทคนิคการสอนแบบเดิมครูยังเน้นการอ่านออกเสียงโดยการอ่านให้นักเรียนฟังให้นักเรียนอ่านตาม เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงแล้วครูก็ถามเรื่องราวจากเรื่องที่อ่านนักเรียนจำเรื่องที่อ่านไม่ได้ เพราะมัวแต่ระวังและกังวลกับการอ่านออกเสียงให้ถูกต้องทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง ไม่สามารถจำเรื่องราว คำศัพท์ หรือเหตุการณ์จาก

เรื่องที่อ่าน ไม่เกิดความคิดหรือสร้างจินตนาการไปกับเรื่องที่อ่านได้ และไม่มีทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนั้นจึงส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลงเรื่อยๆ ซึ่งจะเห็นได้จากคะแนนการสอบ O-NET ในรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 ระดับประเทศคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.42 โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.63 ปีการศึกษา 2552 ระดับประเทศคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 22.54 โรงเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 16.84 และปีการศึกษา 2553 ระดับประเทศคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 16.19 โรงเรียนได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 11.32 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ออนไลน์, 2554, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ดังนั้นการสอนอ่านภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาค้นหาเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการสอนอ่าน เพิ่มแรงจูงใจ สร้างความสนใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน อ่านแล้วสามารถตีความได้ถูกต้อง รู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ สังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ และอ่านแล้วสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2546, หน้า 11) ดังนั้นปัญหาที่จะใช้เทคนิคใดในการสอนจึงเป็นเรื่องที่ครูควรให้ความสนใจ และพยายามหาวิธีมาพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นมากยิ่งขึ้น ในการสอนทักษะการอ่าน ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ค้นคว้ากับข้อเขียนที่มีลักษณะต่างๆ กันทั้งในรูปข้อเขียนที่เป็น ประเภทร้อยแก้ว และประเภทร้อยกรอง ความเรียง นิทาน สารคดี หรือข่าว ทั้งนี้ผู้สอนควรเน้นการพัฒนาทักษะการอ่านให้แก่ผู้เรียนควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาในบทเรียน

การสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านที่นำสนใจอีกวิธีหนึ่งคือ การสอนเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก เพราะการสอนอ่านที่ตีนั้นครูต้องให้ผู้เรียนสื่อสารสิ่งที่อ่านออกมา เทคนิคการสร้างผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ดำเนินการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจที่ใช้ได้ทั้งก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน หลังการอ่าน และสามารถใช้ได้กับผู้อ่านทุกระดับ ทุกวิชา ประโยชน์ที่สำคัญของเทคนิคการสร้างผังกราฟิก คือ ผู้อ่านสามารถใช้เป็น

เครื่องมือในการอ่านเพื่อจับใจความ เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น และมีพัฒนาการทางความคิดรวบยอดของสิ่งอ่านดีขึ้น การให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมวาดภาพ หรือทำผังกราฟิกประกอบการอ่านจะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนดีขึ้น (Flood and Lapp, 1990, pp.45-46)

การเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดระดับสูง (Kagan, 1998, p.1) ผังกราฟิกหรือแผนภาพลำดับความคิดเป็นระบบที่ช่วยให้มองเห็นการสร้างการรวบรวมและการนำเสนอรูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิกเป็นการสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญให้เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่างๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้เนื้อหาสาระ (ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคนอื่นๆ, 2545, หน้า 35-36) การนำผังกราฟิกมาใช้ในการนำเสนอกลุ่มข้อมูลจะทำให้เห็นภาพข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้นง่ายต่อการสรุปอธิบายในภายหลัง และการนำเสนอข้อมูลเป็นผังกราฟิกจะมีคุณค่ามากต่อการนำไปใช้เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด (นาตยา ปิลันธนานนท์, 2542, หน้า 43) ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิดซึ่งประกอบด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมากเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้น และจดจำได้นาน (ทิตินา แชมมณี, 2553, หน้า 388) ผังกราฟิก ได้มาจากการนำเอาข้อมูลดิบหรือความรู้จากแหล่งต่างๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูลซึ่งต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียง ลำดับ การใช้ตัวเลข และการสรุปผล (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิญญู, 2553, หน้า 39) ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือช่วยคิดที่ทำให้ผู้เรียนจัดรวบรวมข้อมูลเป็นความคิดของตนเองเป็นเครื่องมือที่นำเสนอทั้งภาพ เหตุผล และเป็นตัวจัดโครงสร้างความคิดใช้ภาพแทนข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงใหม่กับเก่าใช้สำหรับกำหนดกระบวนการและขั้นตอนสามารถใช้ในการสอน (นาตยา ปิลันธนานนท์, 2542, หน้า 14) ซึ่งผู้เรียนจะต้องรู้วิธีใช้ผังกราฟิก ต้องมีโอกาสฝึกฝนให้มากพอสมควร และผู้สอนต้องเป็นตัวแบบแสดงวิธีใช้ผังกราฟิก

สำหรับเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อนมากนัก (อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 2545, หน้า 128)

การสอนอ่านในยุคปัจจุบัน ยังเป็นวิธีการสอนแบบเดิมโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ที่เน้นการตอบคำถามหลังการอ่าน โดยผู้เรียนไม่สามารถมองเห็นภาพของการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านจึงไม่เกิดขึ้นหรือเกิดได้ช้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาโดยการนำเอาเทคนิคผังกราฟิกมาใช้ในการสอนอ่านเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบไปด้วยผังแมงมุม (A Spider Map) สำหรับบทอ่านที่แสดงการพรรณนารายละเอียด (Thematic or Descriptive Map) ผังลำดับขั้นตอน (A Sequential Map) สำหรับบทอ่านที่แสดงการลำดับเหตุการณ์ (Narrative Sequential Organization Map) ผังวงกลมซ้อนหรือเวินโคอะแกรม (Venn Diagram) สำหรับบทอ่านที่แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่าง (Comparative and Contrastive Map) ผังก้างปลา (A Fishbone Map) สำหรับบทอ่านที่แสดงเหตุ-ผล (Cause/Effect Map) นั้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางสมองดีขึ้น (ความคิดรวบยอด) เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน มีความสุขในการเรียน เพราะผู้เรียนสามารถมองเห็นขั้นตอนของเรื่องทีอ่านเป็นลำดับต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน และสามารถแยกประเด็นย่อยออกจากเนื้อหา ดังนั้นผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก

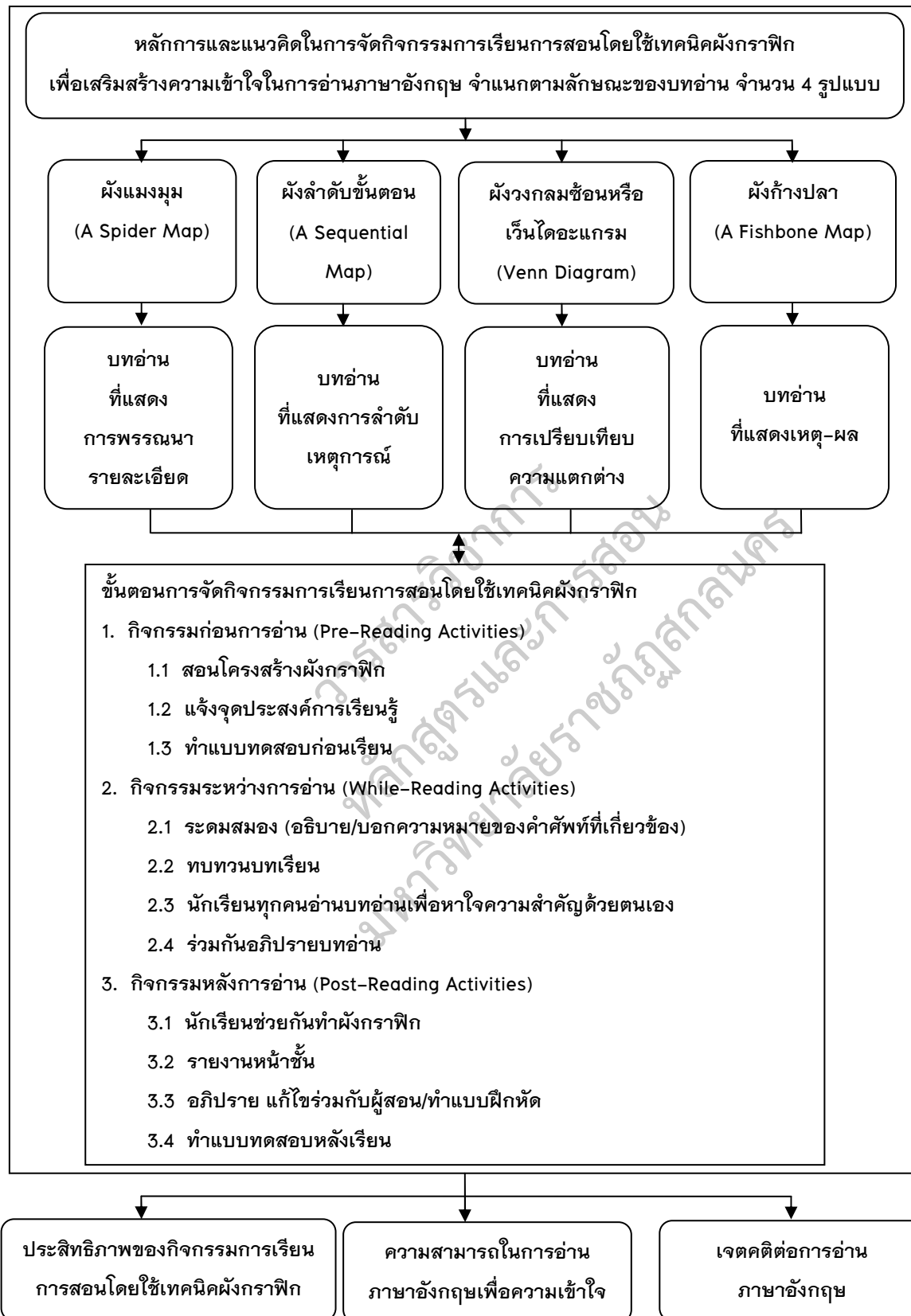
ที่มองเห็นอย่างเด่นชัด คือนักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถนำเทคนิคนี้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 6 ห้องเรียน ทั้งหมด 187 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 28 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่มีการคละความสามารถของเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากการทำใบงาน แบบฝึกหัด แบบทดสอบประจำบทเรียนหลังเรียนจบแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และแบบวัดเจตคติ

2.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการสังเกต พฤติกรรมของนักเรียน การสอบถาม และการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการทดลองโดยใช้แบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก จำนวน 8 แผน มาใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง และในระหว่างเรียนก็มีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ การทำใบงาน แบบฝึกหัด แบบทดสอบประจำบทเรียนหลังเรียนจบแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตพฤติกรรม การสอบถาม และการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านหลังเรียน (Post-test) กับกลุ่มตัวอย่าง หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับข้อ 1 รวมทั้งวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนโดยใช้แบบวัดเจตคติชุดเดียวกันกับข้อ 1

4. สังเกต สอบถาม และสัมภาษณ์นักเรียนหลังดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยเทียบกับเกณฑ์ 75/75 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน การซักถามนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และการสัมภาษณ์ในระหว่างดำเนินการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความยาก (Difficulty : p) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.3 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson

2.4 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน หาประสิทธิภาพการเรียนการสอนตามเกณฑ์ 75/75

3.2 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ก่อนเรียน และหลังเรียนใช้การทดสอบค่า t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 86.65/86.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษา หรือผู้สนใจเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการเลือกสรรเนื้อเรื่องที่จะนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก ทั้ง 4 ชนิด คือ 1) ผังแมงมุม (A Spider Map) สำหรับบทอ่านที่แสดงการพรรณนา รายละเอียด (Thematic or Descriptive Map) 2) ผังลำดับขั้นตอน (A Sequential Map) สำหรับบทอ่านที่แสดงการลำดับเหตุการณ์ (Narrative Sequential Organization Map) 3) ผังวงกลมซ้อนหรือเวินไดอะแกรม (Venn Diagram) สำหรับบทอ่านที่แสดงการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง (Comparative and Contrastive Map) 4) ผังก้างปลา (A Fishbone Map) สำหรับบทอ่านที่แสดงเหตุ-ผล (Cause/Effect Map) ซึ่งแต่ละผังกราฟิกจะมีความยาก-ง่ายในการเขียนแตกต่างกันไปตามความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน จากการ

วิจัยพบว่าผังกราฟิกที่ผู้เรียนเขียนได้ดีที่สุดคือผังลำดับขั้นตอน รองลงมา คือ ผังแมงมุม เวิร์ดอะแกรม และผังก้างปลา ตามลำดับ ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ อีกด้วย เช่น ความยาก-ง่ายของคำศัพท์ในเนื้อเรื่อง ความซับซ้อนของเรื่องที่น่ามาให้เด็กอ่าน เป็นต้น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกหลังการอ่านนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้เรียนต้องสามารถหา รูปแบบของผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่านให้ได้ จึงจะสามารถเขียนผังกราฟิกสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน นอกจากนี้ในการสอนอ่านตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นครูจะต้องมีความใส่ใจ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงโมเมนต์แรกของการสอนอ่าน

1.2 การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ กลุ่มคำ และประโยค ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องที่นำมาเป็นสื่อการสอนมีความสำคัญต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนเป็นอย่างมากดังนั้นก่อนทำการสอนทุกครั้งครูควรจะต้องสอนหรือค้นหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม (Dictionary) ด้วยตัวเองเสียก่อน เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ กลุ่มคำ และประโยคใหม่ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้เข้าใจดียิ่งขึ้น ในกรณีที่ครูให้เด็กค้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรม (Dictionary) ด้วยตัวเองนั้น ครูควรควบคุมเวลาให้ดีและควรเสนอแนะให้ผู้เรียนตระหนักถึงการวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในกลุ่ม เพื่อที่จะให้การทำงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเสร็จทันเวลาที่ครูกำหนด

1.3 จากการดำเนินการศึกษาพบว่า การให้การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ตอบคำถามได้ถูกต้อง กล่าวพูด กล่าวแสดงออก เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสอนอ่านโดยใช้รูปแบบการสอนอ่านที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เด็กเกิดความชื่นชมในตนเองและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ผู้สอนควรมีการกำหนดข้อตกลงในการให้รางวัลร่วมกับนักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะกิจกรรมการเปิด

พจนานุกรมภาษาอังกฤษ (Dictionary) และการทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ แต่สิ่งสำคัญที่สุดผู้สอนควรคำนึง คือ ไม่ควรให้ผู้เรียนยึดติดเกี่ยวกับการให้รางวัลมากเกินไปและต้องคอยให้กำลังใจแก่นักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อไม่ให้เกิดความท้อถอย และเบื่อหน่าย

1.4 จากการศึกษายังพบอีกว่า การสอนอ่านโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกส่งผลดีต่อนักเรียนทั้งในด้านความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ดังนั้นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จึงควรพิจารณานำเอาเทคนิคการสอนและกิจกรรมทางภาษาไปใช้เป็นแนวทางในการใช้สอนอ่านภาษาอังกฤษต่อไป

1.5 การสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำผังกราฟิกจากการอ่าน ซึ่งเป็นกระบวนการรับรู้และการถ่ายทอดความเข้าใจโดยผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิด การอ่านและการเขียน ซึ่งครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพื้นความรู้เดิมของนักเรียนแต่ละคน

1.6 ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำเทคนิคผังกราฟิกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองทั้งในด้านการเรียนวิชาอื่นๆ และในชีวิตประจำวัน เช่น ทำบันทึกย่อส่วนตัว เป็นต้น

1.7 เทคนิคการทำผังกราฟิก เป็นกระบวนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการคิดอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนซึ่งครูผู้สอนควรระมัดระวังเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทางการคิดที่ถูกต้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก

2.2 ควรมีการใช้เทคนิคการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เช่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นต้น เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *ปั้นสมองของชาติ : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *เทคนิคการอ่าน (Reading Techniques)*. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.
- ณัฐวดี กิจรุ่งเรือง และคนอื่นๆ. (2545). *ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุคส์.
- ทิศมา เขมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ตำนานสุทธาการพิมพ์.
- นาคยา ปิลันธนามนท์. (2542). *การเรียนรู้ความคิดรวบยอด*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542,” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 3-8. 19 สิงหาคม 2542.
- พิมพ์พันธ์ เศรษฐบุตร และเพียร ยินดีสุข. (2553). *กระบวนการออกแบบย้อนกลับ การพัฒนาหลักสูตรและออกแบบการสอนอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2554). *ประกาศผลคะแนนสอบ O NET*. เข้าถึงได้จาก <http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx>.
- สุจิตรา เวทยาวงค์. (2545). *การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยโครงสร้าง ระดับยอดประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD กับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). *สื่อยอดการพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: เปรมเน็ท.
- Flood, J. and D Lapp. (1990). Reading Comprehension Instruction for At-Risk Students: Research-based Practices that Can Make a Difference. *Journal of Reading*, 23(7), 536-539.
- Hafner, Lawrence E. and Hayden B Jolly. (1972). *Pattern of Teaching Reading in the Elementary School*. New York: The Macmillan Company.
- Kagan, S. (1998). *Multiple Intellegences*. California: Kagan Cooperative Learning.
- Ward, James. (April, 1989). Techniques for Teaching Reading. *English Teacher Forum*, 18(2), 2-7.
- Widdowson, H.G. (1979). *Teaching Language as Communication*. Oxford: Oxford University Press.